

ВИХОВНА ГОДИНА
«Вчимися бути
толерантними»
(7 клас)

Мета: сформувати в учнів чітке уявлення про толерантність; стимулювати уяву учнів у пошуках власного розуміння толерантності; розвивати навички спілкування з іншими людьми, взаємодії з ними на основі співчуття, взаєморозуміння, доброзичливості, виховувати спостережливість, уважність до інших людей; вчити встановлювати стосунки на доброзичливій основі; сприяти формуванню ціннісних установок на толерантне спілкування та навичок толерантної поведінки, звичок.

Толерантність означає повагу, здатність без агресії сприймати думки, поведінку, форми самовираження та спосіб життя іншої людини, якщо вони відрізняються від наших.

План проведення:

- I. 1. Вступне слово вчителя.
2. Привітання.
3. Вправа «Компліменти».
- II. 1. Повідомлення теми.
2. Поняття про толерантність.
3. Визначення «толерантності»
4. Робота в групах «Зашифроване слово»
5. Вправа «Асоціативний ряд»
- III. 1. Рефлексія.
2. Ритуал прощання.

I. Організаційний блок

1. Привітання

Добрий день усім присутнім! Рада бачити вас у гарному настрої. Сподіваюся, сьогоднішня спільна робота не буде марною, а знання, які ви отримаєте, знадобляться вам.

2. Вправа „ Комплімент ”

Мета: розвивати навички спілкування, формувати позитивну самооцінку

Як ви розумієте слово „ комплімент”?

(Комплімент – це приємне схвальне зауваження на чиюсь адресу, похвала)

- Чи часто ви чуєте похвалу на свою адресу?
- Подумайте, чи є у вас привід похвалити товаришів, знайти гарні слова для кожного з них? (*про зовнішність*: „Яке в тебе чудове волосся!”, „Твої очі голубі як небо!”, „У тебе дуже мила посмішка!”, „Видно, що ти займаєшся спортом. Ти завжди зібраний і підтягнутий!”, „На тебе завжди приємно подивитися!” *про справи*: „Мені дуже подобається, як ти в’яжеш”, „Де ти навчилася так чудово плести з бісеру?”, „Ти малюєш, наче художник”, „Де ти навчився так чудово танцювати?”, „Я б із задоволенням навчився грати на гітарі, так як ти ”...)
- Отже, спробуємо. Кожен повернеться до свого товариша, який сидить ліворуч і скаже комплімент. Тільки будьте щирі! Придивіться до друзів, і ви побачите: у кожного є чому повчитися!

Запитання для обговорення:

- Яке враження справила на вас ця вправа?
- Чи було складно говорити комплімент?
- Що ви відчували, коли комплімент говорили вам?
- Як ви вважаєте, для чого ми виконували цю вправу?
- Я, надіюсь, що після сьогоднішнього заняття, ви кожного дня, будете говорити один одному компліменти.

II. Основна частина

1. Повідомлення теми

2. Розповідь учителя «Толерантна людина»

Поняття толерантності вперше почали вживати у XVIII столітті. У своєму «Трактаті про віротерпимість» видатний французький письменник і філософ Вольтер писав: «Безумством є переконання, що всі люди мають однаково думати про певні предмети».

Розуміння толерантності не однакове в різних культурах, тому що залежить від історичного досвіду народів.

У англійців толерантність розуміють як готовність і здатність без протесту сприймати іншу особистість, **у французів** – як свободу іншого, його думок, поведінки, політичних та релігійних поглядів. **У китайців** бути толерантним

означає великодушно й щиросерде ставитись до інших. **В арабському світі толерантність** - це вміння вибачати, терпимість, співчутливість, а в персицькому - ще й здатність до примирення.

В українців – це здатність бути стриманим, стійким, сприймати інших такими, як вони є.

Толерантні люди більше знають про свої недоліки та переваги. Вони критично ставляться до себе і не прагнуть у всіх бідах звинувачувати інших. Вони не перекладають власної відповідальності на інших. Толерантна людина не ділить світ на два кольори – чорний та білий. **Вона не акцентує** на розбіжностях між «своїми» та «чужими», а тому готова вислухати й зрозуміти інші точки зору.

Почуття гумору і здатність посміятися над своїми слабкими сторонами – особлива риса толерантної людини.

Отже, толерантна особистість знає і правильно оцінює себе.

3.Визначення «толерантності»

Кожен із нас незалежно від соціального статусу, віку й статі хоче, щоб його любили, поважали, цінували. Кожен мріє про те, щоб інші дарували йому тепло, добро, відчуття комфорту й радості спілкування. Водночас мало хто замислюється над значенням цих слів.

- Подумайте і скажіть, що таке добро?
- Що означає «бути доброю людиною і робити добро іншим»?
- А як можна подарувати тепло?
- Як ви думаєте, що таке захист?
- Що означає «бути захищеним»?

Психолог. У кожного з нас є дорогі серцю місця, куди завжди хочеться повернутися. Там нас люблять, захищають, поважають і завжди чекають. Найкомфортніше у сім'ї, в якій ми зростаємо.

Поміркуймо, а де ще ми можемо відчути увагу інших людей? Так, це наша школа. Скільки б не минуло років, що б не сталося в житті, двері школи завжди відчинені. Ваші вчителі радо зустрінуть вас. Школа — це ще одна велика родина.

- Як ви думаєте, чи можна назвати ваш клас родиною?
- Що спільного є в усіх вас?
- Якими словами можна схарактеризувати стосунки в родині? (Любов, дружба, повага, поблажливість.)

Сьогодні ми познайомимося ще з одним поняттям, яке характеризує добрі взаємини між людьми, — толерантністю, що означає повагу, здатність без агресії сприймати думки, поведінку, форми самовираження та спосіб життя іншої людини, якщо вони відрізняються від наших.

Передусім «толерантність» — це доброзичливе й поблажливе ставлення до чогось. Але толерантна людина не повинна бути поблажливою до всього, наприклад, до порушення прав людини чи маніпуляцій і спекуляцій. Те, що порушує загальнолюдську мораль, не повинно сприйматися толерантно.

4. Вправа «Зашифровані слова»

Отже, бути толерантною людиною — значить поважати людей. Наскільки ми поважаємо ту чи іншу людину, свідчить наше вміння ввічливо спілкуватися.

• Які слова потрібно використовувати, щоб із нами було приємно спілкуватися? (Ввічливі слова.) Зараз перевіримо, чи знаєте ви їх.

• На дошці заздалегідь записані слова ввічливої людини, але букви в них переставлені місцями:

- добрий день — ЙДБРИО НЪЕД;
- добрий ранок — ОКРАН БОДИЙР;
- добрий вечір — ІРЧЕВ БОРИЙД;
- дякую — КУЮДЯ;
- будь ласка — ДУБЬ САКАЛ;
- пробачте — РОПЧЕБАТ;
- до побачення — НЯОПЧЕБАН ОД.

5. Гра «Асоціативний ряд»

Учитель на аркуші паперу по вертикалі записує слово «толерантність» і пропонує учасникам назвати слова-характеристики людини, які асоціюються зі

змістом поняття «толерантність» і починаються з літери вертикального рядка.

Характеристики записуються навпроти літер:

- Т — терпимість;
- О — об'єктивність;
- Л — ласкавість;
- Е — емпатійність;
- Р — рішучість;
- А — автентичність (насамперед це вираження щирості стосовно людини.

Автентична людина бажає бути і є собою як у своїх безпосередніх реакціях, так і в поведженні загалом);

- Н — надійність;
- Т — творчість;
- Н — ніжність;
- І — ініціативність;
- С — спокійність;
- ТЬ — талановитість тощо.

III. Заключна частина

1.Рефлексія

Питання для обговорення:

- Які ваші враження від виконаних завдань?
- Що нового ви дізналися?

2.Прощання

Наше заняття завершується, і ми прощаємося. Але чи все ви встигли сказати одне одному? Зараз у вас є шанс сказати все, що хочете. Висловити свої думки можна так, щоб почули всі або лише той, кому ці слова адресовані.

Подякуймо оплесками собі та своїм однокласникам за те, що вони були тут разом із нами і продемонстрували неабияку толерантність у спілкуванні між собою.
